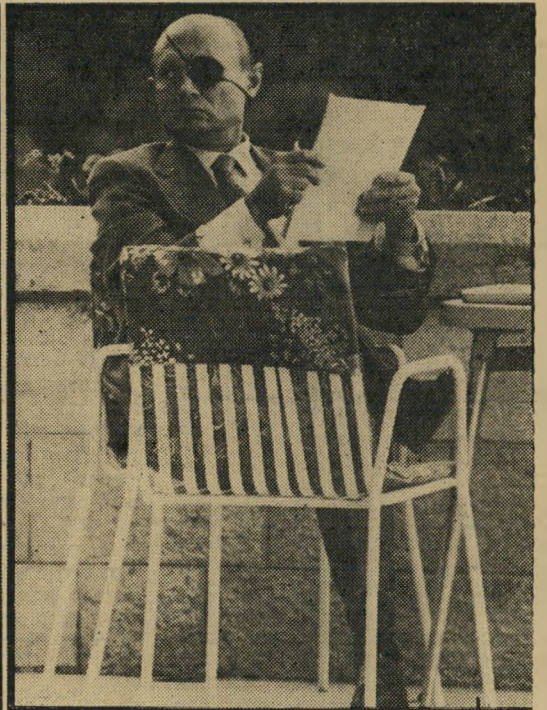

איך להצליח בעסקים, להפוך

למיליונר ולהישאר באותו זמן

וכי הוא שומר להוצאת ויידנפלד וניקולסון את זכות הראשונים לרכוש את הזיכרונות שטרם נכתבו, בזכות אותה עסקה שלא יצאה אל הפועל בשנת 1967.

פרט קטן: תמורת הזיכרונות, אותם מוכן דיין לכתוב תוך שנה אחת, הוא מבקש את הסכום הפעוט של חצי מיליון דולר כשכר-סופרים. ההצעה נראתה ל- ויידנפלד כסבירה. הוא היה בטוח ומשוכנע בהצלחה המיסחרית המסחררת הצפויה ל- זיכרונותיו של משה דיין. אומנם, חצי מיליון דולר (שני מיליון ומאה אלף לירות ישראליות לפי השער הרשמי) אינם סכום המקובל כתשלום שכר-סופרים אפילו ל- גדולים שבסופרי העולם, ואכן הוא לא היה מוכן להוציא סכום זה בעצמה, אבל הניח שניתן יהיה לגייס את הכסף למטרה החגיגית זו.

הוצאת ויידנפלד פנתה להוצאות הספרים הגדולות כרחבי העולם, הודי עה כי בידה האופציה לרכישת זכרונותיו של דיין, והתעניינה לדעת אם הן מעונינות לרכוש את הזכויות להפצת ספר-הזיכרונות בארצותיהן, תמורת מיקדמה. כמוכן, בינתיים הודלף הסיפור לעיתונות ה-

גיראו או כסכום אדיר אפילו לגבי משה דיין, אולם ערך הכסף יורד משנה לשנה, ומה שניראה תחילה לדיין כעסקה כדאית הפך במהרה בעיניו לעניין שריווחיותו מפוקפקת. לא ברור מה קרה אז בדייק, אך אחרי שמאה אלף הלירות היו מונחתות בבנק משך כשנה ואף נשאו ריבית יפה, החליט דיין כי אינו מעוניין לכתוב את הספר שעבורו כבר קיבל את המיקדמה. עשרת-אלפי הלירות הוחזרו לוידנפלד.

זיכרונות

למרבה במחיר

ב ינתיים חלפו שש שנים טובות. מה שלא רצה לעשות משה דיין, לא התביישה לעשות גולדה מאיר. עוד היא מכהנת בתפקיד ראש-הממשלה, נענתה ל- הצעה של הוצאת ויידנפלד, מכרה להוצאה את זיכרונותיה עוד קודם שהחלה כותבת אף שורה אחת מהם. היא אף קיבלה מהוצאת ויידנפלד מיקדמה שמגנה בסכום של 100 אלף דולר, כדי להבטיח את עתידה לעת זיקנתה, כאשר יגיע היום בו

משה דיין אוהב כסף, והרבה. זוהי הסיבה שאינו מדקדק כל-כך בחוקי מס-ההכנסה או בתקנות-המטבע החלות על אזרחי ה- מדינה, ובלבד שיצבור מה שיותר כסף. לשם כך הוא מוכר עתיקות בסכומים גבוהים בהרבה משוויין, על-ידי צירוף חתימתו. לשם כך הוא תובע מעיתונאים ומצלמיי-טלוויזיה זרים סכומים בעלי חמש ספרות תמורת הזכות לצלמו או לראינו. כתוצאה מכך הפך משה דיין, החקלאי מנהלל, המופיע תמיד ברישול, בהצלחה זולה שתוחת-ציוארון ובהיטלמאכר לראשו, לבעליו של הון לא מבוטל. אלא שכל מה שהצליח דיין לצבור בחשבונות-הבנקים שלו, בעיקר בשש השנים האחרונות, אינו עונה על צרכיו. דיין שואף להיות מיליונר.

החודש ניראה היה כי חלומו זה של דיין עומד על סף מימושו. אין זה מן הגמגע כי האפשרות שניפתחה בפני משה דיין להפוך למיליונר תוך שנה אחת, מילאה תפקיד מכריע בהחלטתו (ממנה חזר בו בינתיים) - הבלתי-מובנת לרבים ממעריציו - שלא להצטרף לממש- לה החדשה שתקים גולדה מאיר, ולא

וא יצא מדעתו... הוא השתגע...

משלם היום סכומים שהוא דורש! מי אלכסנדר גראל, בעליה ומנהלה של הוצאת-הספרים הצרפתית הגדולה אשט ואחד מגדולי המו"לים של אירופה, היה ניסער כולו. מה שהוציאו כימעט מעורו היה דרישה לתשלום שכר-סופרים, מה- גבוהים ביותר שנדרשו איפעם על-ידי סופר כלשהו למפרע, עוד קודם שכתב אפילו שורה אחת של סיפור.

עד כה ניראה היה כי בעל השיא בתביעות לשכר-סופרים מופרו בעולם ה- סיפרות הוא הסופר היהודי-אמריקאי נורמן (הערומוס והמתום) מיילר (51). מיילר, שהכנסותיו מספריו מגיעות ל-250 אלף דולר לשנה בממוצע, עומד בגרוף כחצי מיליון דולר מהצלחת סיפורו האחרון, חרילין, על חייה של מרילין מונרו.

רק לפני שבועות מיספר הגיע מיילר לשיא נוסף. הוא חתם הסכם עם הוצאת ספרים אמריקאית, לפיו יקבל סכום עגול של מיליון דולר על כתיבת סאגה אודות „מישפחה מתקופת ההיסטוריה הקדומה ועד לחיים בעתיד, בעיני החלליות." זהו ה-

גם בתפקיד שר-הביטחון

ישראלית, בצורה מסולפת. פורסם כי הוציא את ויידנפלד היא שפנתה אל דיין והציעה לו כחצי-מיליון דולר תמורת זיכרונותיו, בעוד שלמעשה היה זה דיין שתבע סכום זה, ואילו הוצאת ויידנפלד וניקולסון ה- לונדונית עדיין לא הצליחה לגייס את הסכום הדרוש.

בין שאר המו"לים בעלייהם אליהם פני- תה הוצאת ויידנפלד, היה גם המו"ל ה- צרפתי אלכסנדר גראל, בעל הוצאת אשט. אשט היא הוצאה שלרשותה אלפי קיוסקים ותנויות למימכר-ספרים בכל רחבי צרפת. כל ספר המוצא על-ידיה לאור בשפה ה- צרפתית, הצלחתו המסחרית מובטחת כמעט מראש. כאשר הוצע לגראל לשלם דמי- קדימה למפרע תמורת הזכות לפרסם את זיכרונות דיין בצרפתית, כדי שויידנפלד יוכל לאסוף את הסכום הדרוש לקניית ה- זכויות הכלליות, גילה התעניינות (המשך בעמוד 26)

תיאלץ לפרוש מכס ראש-הממשלה. איש לא שמע על כך שגולדה, שהת- עשרה לפתע בסכום של כחצי-מיליון ל"י, תרמה משהו מסכום זה למילווה-המילחמה מרצון, למשל. ייתכן שבעשתה זאת, אבל אם קרה, נעשה הדבר בצינעה רבה, מבלי שלציבור ייוודע על כך.

היתה זו הדוגמא האישית של גולדה מאיר, או סיבה אחרת, בלתי-ברורה; על- כליפנים, בעקבות מילחמת יום-הכיפורים הגיע גם משה דיין למסקנה שהוא רוצה למכור את זיכרונותיו. אומנם, הוא טרם התפנה לכתוב אותם, אבל ניראה כי הוא היה זקוק לכסף באופן דחוף. לכן, בעודו מכהן כשר-הביטחון, בין פגישה עם קיטינג גר לבין תכנון התעצמותו של צה"ל, מצא שר-הביטחון די זמן לעסוק גם ב- עסקיו הפרטיים. באמצעות מתווך בהיר למר ויידנפלד, כי הוא מוכן להוציא לאור את זיכרונותיו,

לכהן עוד כשר-הביטחון. תחילתה של הפרשה עוד בשנת 1967, זמן קצר אחרי מילחמת ששת-הימים. משה דיין היה אז בשיא תהילתו ויקרתו. הפך בעיני העולם כולו לגיבורה ומנצחה של המילחמה עליה ניתלה ברע האחרון. היה זה המו"ל היהודי הבריטי הנודע, סר ג'ורג' ויידנפלד, מהוצאת הספרים ה- בריטית ויידנפלד וניקולסון, שהגה את את הרעיון להוציא לאור ספר על המילחמה מאת משה דיין, בדומה לספר שכתב דיין על מיבצע-קדש ב-1956.

המתווך בעיסקה בין ויידנפלד לבין משה דיין היה אז עורך מעריב אריה („ציק") דינסצ'יק, שהביא לדיין את הצעתו של ויידנפלד, הודיע לוידנפלד על הסכמתו של דיין, ומסר לדיין צ'ק על סכום של עשרת אלפים לירות שטרלינג (כמאה אלף ל"י), כמיקדמה על חשבון הספר שכתוב. מאה אלף הלירות שקיבל דיין כמיקדמה

סכום הגדול ביותר ששולם עד כה עבור יצירה ספרותית. למשך זמן-מה קודם שנודע על החוזה שחתם מיילר, היה זה סופר ישראלי שאיים על השיא של מיילר: שר-הביטחון משה דיין, שתבע סכום של חצי מיליון דולר תמורת הזכות לפרסם את זיכרונותיו.

אפשר היה לספר את הפרשה כאפיוודה פיקאנטית, לולא התרחשה בעיצומו של המשבר הממשלתי בישראל, ולולא היו לה, ללא-ספק, השלכות מרחיקות-לכת על מה- לכיו של שר-הביטחון בשבועיים האחרונים.

דיין רוצה

להיות מיליונר

א ין זה סוד כי אחת מחולשותיו ה- רבות של שר-הביטחון היא יחסו לכסף.